

**แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม
ของเยาวชนพันธุ์กล้าผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน:
กรณีศึกษาพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี
จังหวัดอุดรธานี**

**GUIDELINES FOR PROMOTING MORALITY AND ETHICS OF BRAVE YOUTH THROUGH
THE COMMUNITY DEMOCRACY PROCESS: A CASE STUDY OF NADI SUB-DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, UDON THANI PROVINCE**

**วลีรัตน์ แสงไชย
Waleerat Sangchai**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษาจังหวัดอุดรธานี
Suan Sunandha Rajabhat University, Udonthani Education Center
Corresponding email: waleerat.sa@ssru.ac.th

วันที่รับ: 19 กันยายน 2567, วันที่แก้ไข: 28 พฤษภาคม 2568, วันที่ตอบรับ: 16 มิถุนายน 2568

แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนพันธุ์กล้าผ่านกระบวนการ
ประชาธิปไตยชุมชน: กรณีศึกษาพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี
GUIDELINES FOR PROMOTING MORALITY AND ETHICS OF BRAVE YOUTH THROUGH
THE COMMUNITY DEMOCRACY PROCESS: A CASE STUDY
OF NADI SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, UDON THANI PROVINCE

วไลรัตน์ แสงไชย*

Waleerat Sangchai*

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษาจังหวัดอุดรธานี

Suan Sunandha Rajabhat University, Udon Thani Education Center

*Corresponding email: waleerat.sa@ssru.ac.th

วันที่รับ: 19 กันยายน 2567, วันที่แก้ไข: 28 พฤษภาคม 2568, วันที่ตอบรับ: 16 มิถุนายน 2568

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเยาวชนในจังหวัดอุดรธานี โดยผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน และเพื่อหาวิธีสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดรูปแบบเยาวชนพันธุ์กล้า และหาแนวทาง การสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เยาวชนในจังหวัดอุดรธานีต่อสังคมวิถีชีวิตใหม่ในรูปแบบเยาวชนพันธุ์กล้าแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนจังหวัดอุดรธานี โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประชากร คือ เยาวชน ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี อายุระหว่าง 11 – 25 ปี จำนวน 951 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างการศึกษา จำนวน 282 คน โดยใช้สูตร Taro Yamane และกลุ่มเยาวชนในการสนทนากลุ่มย่อย จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน พบว่า ชุมชนควรเปิดโอกาสและสร้างช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้กับเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้นและมีความหลากหลายของกิจกรรม ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน ควรมีกำหนดนโยบายเพื่อการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการมีส่วนร่วมของเยาวชน และวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อหาแนวทางการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เยาวชนในจังหวัดอุดรธานีต่อสังคมวิถีชีวิตใหม่ในรูปแบบเยาวชนพันธุ์กล้าแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนจังหวัดอุดรธานี พบว่าแนวทางการสร้างจิตสำนึกในรูปแบบเยาวชนพันธุ์กล้านั้น จำเป็นต้องมีความสอดคล้องกับวิถีปฏิบัติของเยาวชนในยุคปัจจุบัน คือ มีความเท่าทันเหตุการณ์ มีความทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารเข้ามาเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน

คำสำคัญ: คุณธรรมและจริยธรรม, เยาวชน, ประชาธิปไตยชุมชน, การมีส่วนร่วมของประชาชน, เยาวชนพันธุ์กล้า

Abstract

The purposes of this mixed-methods study were to establish guidelines for the promotion of morality and ethics among the youth of Udon Thani Province through the process of community democracy, as well as to raise awareness among the youth of Udon Thani Province regarding the new lifestyle society in the form of brave youth. The population consisted of 951 youth aged 11 to 25 years, residing within the authority of the Nadi Sub-district Administrative Organization, Mueang District, Udon Thani Province. The sample included 282 youth selected using Taro Yamane's formula, and 14 youth participated in a small group discussion. The research instruments were a questionnaire and an interview form. Data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation. The results showed that for the guidelines for the promotion of morality and ethics among the youth, the community should provide more opportunities and create channels for children and youth to participate in community development and diversify their activities. This means that local government organizations and community leaders should develop policies to increase youth participation. It was also discovered that guidelines for raising awareness must be consistent with current youth practices. Youth are expected to use communication technology to raise awareness about the importance of morality and ethics among themselves.

Keywords: Morality and ethics, Youth, Community democracy, Public participation, Brave youth

บทนำ

คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเยาวชนไทยในโลกยุค 5 G ตามแนวทางการวิเคราะห์ของ Tondare et al., (2014) ซึ่งอธิบายว่า ความก้าวหน้าในด้านโทรคมนาคมในแต่ละยุคตั้งแต่ยุค 1G

จนกระทั่งมาเป็นยุค 4.5G ในทุกวันนี้เกิดขึ้นตลอดเวลาในช่วงเวลาทุก ๆ 10 ปี และในขณะนี้ความก้าวหน้ากำลังจะเปลี่ยนผ่านไปยังยุคต่อไป คือ 5G อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงอาจส่งผลให้เยาวชนมองเห็นความสำคัญของการมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องของการความล้ำสมัย หรือกลายเป็นคำที่ไม่มีความศรัทธาอยู่ในความหมาย คงด้วยเพราะเยาวชนในเจนเนอเรชั่นยุค Z นั้น เติบโตมาพร้อมกับการเห็นปัญหาของการทุจริตผ่านการนำเสนอข่าวสารเป็นภาพชินตา กับ บทลงโทษที่มีต่อผู้ประพฤติทุจริตนั้น บางครั้งมีความล้ำสมัย และไม่เท่าทันกับความผิดที่กระทำ ส่งผลให้คำกล่าวที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว กลายเป็น ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป จึงทำให้เยาวชนไทยละเลยต่อการกล่าวโทษผู้กระทำการทุจริต และแสดงออกในลักษณะของการเพิกเฉยต่อการกระทำดังกล่าว โดยมองว่า ผลของการกระทำดังกล่าวนี้ ไม่ได้มีผลกระทบมาถึงตนเอง และในบางครั้งการเข้าไปยุ่งเกี่ยว อาจส่งผลร้ายต่อตนเองได้ ดังนั้น วิธีการเลือกเพิกเฉย จึงเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติมากกว่า ผลจากการเพิกเฉยเท่านั้น ส่งผลให้กลายเป็นการเปิดโอกาสที่ยิ่งใหญ่ให้กับการกระทำการทุจริตนั้น ได้กระทำผิดได้โดยสุจริตใจ และเมื่อเยาวชนกลุ่มนี้ เติบโตขึ้น พวกเขาอาจกลายเป็นคนกระทำความผิด กระทำการทุจริต ได้โดยมอง

ว่าเป็นสิ่งปกติที่สามารถทำได้ ปัญหาที่สะท้อนให้เห็นจากการศึกษาของ ศูนย์วิจัยและพัฒนา นวัตกรรมการศึกษา เพื่อเด็กและผู้มีความต้องการพิเศษ ศูนย์วิจัยและพัฒนา นวัตกรรมการศึกษา เพื่อเด็กและผู้มีความต้องการพิเศษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2556) เรื่องสิทธิเด็ก และการวางแผนท้องถิ่นเพื่อเด็กและเยาวชน โดย ได้รายงานสถานการณ์และปัญหาของเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น พบว่า ปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมเป็น 1 ใน 5 ลำดับแรกของปัญหาในกลุ่มเยาวชน

จากการศึกษาของสำนักงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2565 พบว่า สถานการณ์การทุจริตในเชิงพื้นที่ตามโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในเขตพื้นที่ พบว่า จำนวน ข้อกล่าวหาที่สูงสุด สามลำดับแรก ได้แก่ ลำดับแรก จำนวนข้อกล่าวหาในเขตพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง จำนวน 1,504 เรื่อง (คิดเป็นร้อยละ 21.35) รองลงมา ได้แก่ เขตพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. พื้นที่ ภาค 3 จำนวน 1,011 เรื่อง (คิดเป็นร้อยละ 14.35) และลำดับที่สาม ได้แก่ เขตพื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. พื้นที่ ภาค 4 จำนวน 935 เรื่อง (คิดเป็นร้อยละ 13.27) และเมื่อพิจารณาจากเขตพื้นที่ทั้งสามลำดับแรก พบว่า จำนวนข้อกล่าวหาในเขต พื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ช. พื้นที่ภาค 4 มีจำนวนการยื่นข้อกล่าวหาเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2564 มากเป็นลำดับแรก (ปีงบประมาณ 2565 จำนวนข้อกล่าวหา 408 เรื่อง ปีงบประมาณ 2564 จำนวนข้อกล่าวหา 230 เรื่อง) ปัญหาที่สำคัญดังกล่าว เยาวชนในจังหวัดอุดรธานี อาจได้รับผลกระทบดังกล่าวเช่นกัน อันสืบเนื่องมาจากปัญหา ข้อร้องเรียนมากที่สุดในสามลำดับแรก และมีการเพิ่มขึ้นของข้อร้องเรียนอย่างต่อเนื่อง ในระดับที่น่าตระหนก

ประชาธิปไตย (Democracy) มีฐานะที่เป็นลักษณะของความคิด ความเชื่อ และระบอบการปกครองที่ ศรัทธาในความเป็นมนุษย์ ซึ่งในสังคมไทยซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และ อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) นับตั้งแต่ปี 2475 อย่างไรก็ตาม ความเป็นประชาธิปไตยเป็น เพียงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องอยู่กับระดับของสถาบันการปกครอง และกระบวนการประชาธิปไตยเพื่อให้ได้มาซึ่ง ตัวแทนประชาชน การออกกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย การแสดงออกในความคิดเห็นของประชาชนจะมี อยู่อย่างจำกัด และมีความห่างไกลจากวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน จนอาจกล่าวได้ว่า สถาบันและ กระบวนการประชาธิปไตยในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมา นั้น แยกออกมาจากวิถีชีวิตของประชาชนเกือบจะสิ้นเชิง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ไม่ได้ถูกนำมาใช้จริงในทางปฏิบัติ เนื่องด้วยประชาชนมีความสนใจในประเด็นหลัก คือ ประเด็นเรื่องคุณภาพชีวิต เศรษฐฐานะ และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามารับผิดชอบดูแลภาคประชาชน จึงให้ความสำคัญไปที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อันเป็นการพัฒนาในเชิงปริมาณที่สามารถนับจำนวนของ สิ่งปลูกสร้าง สิ่งก่อสร้างนั้นได้เป็นอย่างดี กระบวนการมีส่วนร่วมในเชิงประชาธิปไตย จึงไม่ค่อยมีบทบาทใน การนำมาปรับใช้เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พระครูวินัยธร วรชิตหะสา และพระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (สลาง สิงห์), 2565)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยค้นหาแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี โดยผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน จากฐานรากของชุมชน เพื่อต่อยอดได้ไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เข้มแข็งเป็นพลเมืองดี กลายเป็นกำลังการพัฒนาหลักของ จังหวัด และประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน
2. เพื่อหาแนวทางการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เยาวชนในจังหวัดอุดรธานีต่อสังคมวิถีชีวิตใหม่ในรูปแบบเยาวชนพันธุ์กล้า

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษากระบวนการประชาธิปไตยชุมชน เพื่อการสร้างแนวทางของเยาวชนพันธุ์กล้าที่มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การนำแนวทางนี้มาใช้ในการพัฒนาเยาวชน เป็นประเด็นการสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นการนำกระบวนการดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนในระดับฐานราก และเกิดจากการหล่อหลอมในชุมชน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษากับกลุ่มเยาวชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ เยาวชน ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี อายุระหว่าง 11 – 25 ปี จำนวน 951 คน โดยใช้สูตร Taro Yamane ในการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแจกแบบสอบถาม จำนวน 282 คน และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง หมู่บ้านละ 2 คน จำนวน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2 ชุมชนบ้านศรีดอนภู หมู่ที่ 3 ชุมชนบ้านกุดลิงจ้อ หมู่ที่ 4 ชุมชนบ้านหนองแก หมู่ที่ 5 ชุมชนบ้านหนองหัวหมู หมู่ที่ 6 ชุมชนบ้านหนองเก็บชี หมู่ที่ 7 ชุมชนบ้านเหล่า และหมู่ที่ 8 ชุมชนบ้านศรีเชียงใหม่ เพื่อการทำประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) กับเยาวชน เพื่อหาแนวทางสร้างต้นแบบ “เยาวชนพันธุ์กล้า”

ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนเมษายน – กันยายน 2567

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบการวิจัยแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนพันธุ์กล้าผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน: กรณีศึกษาพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) โดยใช้แนวคิดหลักในการวิจัยที่พัฒนามาจากการศึกษาของกุลธิดา อุ่นจิตต์, วิจิตรา ศรีสอน และสัจฐาน ชยนนท์ (2565) นัยนา สติตเสถียร (2559) และพระครูวินัยธร วรชัชตะสา และพระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (สลาง สิงห์) (2565) ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยการเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความคิดเห็นของเยาวชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน และดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ อย่างเคร่งครัด ในรูปแบบคณะกรรมการได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เยาวชนในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี อายุระหว่าง 11-25 ปี จำนวน 951 คนกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก โดยการใช้สูตร Taro Yamane ในการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 282 คน และ กลุ่มที่สอง ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง หมู่บ้านละ 2 คน จำนวน 7 หมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 14 คน เพื่อสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) กับเยาวชนต้นแบบ “เยาวชนพันธุ์กล้า”

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของของเยาวชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 คุณลักษณะประชากร จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของของเยาวชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน จำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยการตรวจคุณภาพของเครื่องมือในด้านความเชื่อมั่นและเที่ยงตรง มีค่า Index of Item-Objective Congruence (IOC) เท่ากับ 0.67 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbachs' alpha coefficient) เท่ากับ 0.95 จากนั้น ได้นำแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของเยาวชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี และ การสนทนากลุ่มย่อย โดยผู้วิจัย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) กับเยาวชนต้นแบบ “เยาวชนพันธุ์กล้า”

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ห้วงงานวิจัยเชิงปริมาณ ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของของเยาวชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน โดยมีการแปลผลด้วยค่าสถิติเชิงพรรณนา เพื่อการอธิบายคุณลักษณะประชากร และระดับความคิดเห็น ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และในส่วนกลุ่มเยาวชนผู้ให้ข้อมูลหลัก ดำเนินการทำประชุมกลุ่มย่อย Focus Group กับเยาวชนต้นแบบ “เยาวชนพันธุ์กล้า” ผู้วิจัยแปลผลด้วยพรรณนา (Content Analysis) จากคำให้สัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนในยุคปัจจุบัน ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน โดยดำเนินการในลักษณะปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จึงได้แสดงค่าเป็นรหัสสัญลักษณ์แทน เพื่อเป็นการแทนการ แสดงตนของเยาวชน อายุ 11- 25 ปี จากทั้ง 7 หมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี จำนวนทั้งสิ้น 14 คน โดยกำหนดรหัส A-G เพื่อแทนเยาวชนทั้งเจ็ดหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินงานวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1. ระยะต้นน้ำ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนในยุคปัจจุบัน ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน
2. ระยะกลางน้ำ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญที่ได้จากแบบสอบถามในระยะต้นน้ำ มาดำเนินการจัดทำเป็นการทำประชุมกลุ่มย่อย Focus Group กับเยาวชนต้นแบบ “เยาวชนพันธุ์กล้า” เพื่อร่วมกันหาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม
3. ระยะปลายน้ำ นำข้อสรุปที่ได้มาทำการสร้างเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

ผลการวิจัย

การศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานีผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน สามารถนำเสนอข้อมูลคุณลักษณะประชากร ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะของเยาวชน

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	163	57.80
หญิง	119	42.20
อายุ		
11 – 15 ปี	52	18.44
16 – 20 ปี	128	45.39
21 – 25 ปี	102	36.17
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	176	62.41
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	17	6.03
รับจ้าง	49	17.38
เกษตรกร	13	4.61
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	27	9.57
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 1 คุณลักษณะของเยาวชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 282 คน พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 57.80 อายุระหว่าง 16 – 20 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 45.39 และเป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 62.41

ความคิดเห็นของเยาวชนที่มีต่อแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนจังหวัดอุดรธานีผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน พบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.46) แสดงผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นของเยาวชน ที่มีต่อคุณธรรมและจริยธรรม ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปล ความหมาย
1. ผู้นำในชุมชนเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงออกใน ความคิดเห็นของตนเอง	4.53	0.25	มากที่สุด
2. ชุมชนนาดีมีช่องทางของการให้เยาวชนได้แสดงความ ความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย เช่น บอร์ดแสดงความ ความเห็น เพจ ไลน์กลุ่ม	4.37	0.50	มาก
3. เยาวชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดำเนินการต่าง ๆ ในชุมชนนาดีได้อย่างอิสระ	4.79	0.28	มากที่สุด
4. การเรียนการสอนในโรงเรียนมีส่วนสนับสนุนให้ เยาวชนกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	4.32	0.30	มาก
5. เยาวชนสามารถเป็นต้นแบบของผู้มีคุณธรรมและ จริยธรรมได้	4.82	0.50	มากที่สุด
6. หากพบเห็นการกระทำทุจริต สามารถเข้าถึงช่อง ทางการแจ้งการกระทำทุจริตได้	4.10	0.15	มาก
7. การเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมไม่ใช่เรื่องเฉพาะ ของผู้ใหญ่ ผู้นำชุมชน แต่เป็นเรื่องสำคัญของเยาวชน ด้วย	4.63	0.10	มากที่สุด
8. หากพบเห็นข้อมูลของคนใกล้ขีด เช่น เพื่อน ครู ผู้ใหญ่บ้าน กระทำการทุจริต จะแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยทันที	4.25	0.25	มาก
9. การเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัว และมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างยิ่ง ต่อการดำรงชีวิต	4.28	0.30	มาก
10. เยาวชนที่มีคุณธรรมและจริยธรรม ถือเป็นสิ่งสำคัญ ต่อการพัฒนาประเทศชาติ	4.57	0.25	มากที่สุด
รวม	4.46	0.29	มาก

จากตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นของเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน พบว่า ความคิดเห็นของเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.46) เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก พบว่า ลำดับแรก เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นว่า สามารถเป็นต้นแบบของผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมได้ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.82) รองลงมา คือ เด็กและ

เยาวชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ในชุมชนชาติได้อย่างอิสระ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.79) ลำดับที่สาม คือ การเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมไม่ใช่เรื่องเฉพาะของผู้ใหญ่ ผู้นำชุมชน แต่เป็นเรื่องสำคัญของเด็กและเยาวชนด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63)

ผลการวิจัยในการหาวิธีสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดรูปแบบเยาวชนพันธุ์กล้า โดยใช้การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อเป็นต้นแบบเยาวชนที่มีคุณธรรมและจริยธรรม ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี

ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดรหัส เพื่อเป็นการแทนการแสดงตนของเยาวชน อายุ 11- 25 ปี จากทั้ง 7 หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานี จำนวนทั้งสิ้น 14 คน โดยกำหนดรหัส A-G เพื่อแทนเยาวชนทั้งเจ็ดหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน เนื่องจากเยาวชนเป็นกลุ่มเปราะบางจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์อย่างเคร่งครัด จึงได้นำเสนอข้อความจากการสนทนากลุ่มย่อยในลักษณะของการกำหนดเป็นรหัส เช่น A1 จะแทนเยาวชนที่มาจากหมู่บ้าน A คนที่ 1 หรือ รหัส C2 จะแทนเยาวชนที่มาจากหมู่บ้าน C คนที่ 2 เป็นต้น

ผลสรุปของการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า เยาวชนที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มย่อย มีอายุน้อยที่สุดที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย คือ 12 ปี และอายุมากที่สุด 25 ปี โดยเฉลี่ยอายุของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มย่อย เท่ากับ 19.14 ปี ซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านกระบวนการสร้างประชาธิปไตยชุมชนจากกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ได้แก่ การอบรมโครงการสร้างอาชีพ การอบรมเยาวชนอาสาชกู้ชีพกู้ภัย การอบรมคุณธรรมและจริยธรรมในระดับโรงเรียน และการเข้าร่วมประชาคมหมู่บ้าน

จากการดำเนินการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) จากผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ ในการดำเนินการวิจัย จำนวน 14 คน เกี่ยวกับการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเด็กและเยาวชน ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี สามารถสรุปความคิดเห็นได้ว่า ในปัจจุบันเด็กและเยาวชนให้ความตระหนักต่อประเด็นด้านคุณธรรมและจริยธรรมเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นพื้นฐานของการดำเนินการในทุกด้าน ทั้งการเรียน การปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่สำคัญของผู้นำ ผู้ปกครอง นักการเมือง และผู้บริหารประเทศ เห็นได้จากคำกล่าวของเยาวชนรหัส E2 ว่า *“ต้องมีคุณธรรมจริยธรรม ตั้งแต่วัยเด็กแบบพวกหนู ไปจนถึงนักการเมืองแบบนายๆ เลยกะ”*

นอกจากนี้ ได้ถกเถียงกันประเด็นของการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเด็กและเยาวชน ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน ซึ่งเยาวชนมีความเห็นตรงกันว่า คุณธรรมและจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญ เพราะกระบวนการประชาธิปไตยนั้นเริ่มได้ตั้งแต่ในระดับครอบครัว โรงเรียน การเมืองท้องถิ่น และการเมืองระดับชาติ การที่ชุมชน โรงเรียน การเมืองระดับท้องถิ่นเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น หรือ การจัดการอบรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพซึ่งได้ผ่านการสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนมาแล้วนั้น เท่ากับเป็นการรับฟังเสียงของเด็กและเยาวชน ทำให้เกิดการรับรู้ถึงการรับฟังเสียงข้างมาก แต่ไม่ละเลยเสียงข้างน้อย ให้ความสำคัญกับความเป็นประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับชุมชน ย่อมส่งผลให้เห็นถึงการกลมเกลียวทางสังคม รูปแบบหนึ่งของการยอมรับซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การสร้างควมมีคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้น และในท้ายที่สุด อาจนำไปสู่การพัฒนาให้เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมและจริยธรรมนำจิตใจ เห็นได้จากคำกล่าวของเยาวชนรหัส B1 ว่า *“การอบรมแบบนี้ ก็เกิดจากการที่ผู้ใหญ่ฟังพวกหนูคะ ว่าอยาก*

อบรมอะไร ยิ่งได้มาเป็นอาสาสมัครด้วย หนูรู้สึกตัวเองมีประโยชน์ต่อคนอื่น หนูไม่กล้าทำอะไรผิด เพราะหนูถูกมองว่าเป็นคนดีของสังคมไปแล้ว” อีกทั้ง เยาวชนรหัส A2 ได้อธิบายต่อการสนทนากลุ่มย่อยว่า “ก่อนหน้าที่หนูจะมาอบรมก็รู้สึกกลัว หนูก็เด็กน้อยธรรมดาเลยที่ วิ่งเล่น เล่นเกมส์ ไปบ้านเพื่อน พอตอนนี้มาได้ทำก็รู้สึกกลัว รู้สึกแบบตัวเองมีค่า มีประโยชน์อะ มันเหมือนสังคมบอกว่า หนูเป็นคนดีได้ แล้วหนูจะไปทำอะไร”

อีกทั้ง ยังได้พบประเด็นที่สำคัญอย่างมาก คือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ผ่านกระบวนการประชาธิปไตย ชุมชน ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกถึงคุณค่าในตนเอง และพร้อมที่จะเป็นคนที่มีความดีและมีจริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนคนอื่น และเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญเพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคมต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ จากผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key informant) ที่สำคัญ ได้เสนอเกี่ยวกับแนวทางการสร้างเยาวชนพันธุ์กล้า เพื่อเป็นต้นแบบเด็กและเยาวชนที่มีคุณธรรมและจริยธรรมของจังหวัดอุดรธานี พบว่า เด็กและเยาวชนคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ตนเอง รวมทั้งเด็กและเยาวชนในชุมชนทุกคน สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรมได้ โดยต้องผ่านกระบวนการเลี้ยงเห็นถึงความสำคัญในคุณค่าของตนเอง ได้ทำกิจกรรมเพื่อชุมชนและสังคม รวมถึงการได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคมว่า พวกเขาไม่ใช่เด็ก เพราะพวกเขาจะกลายเป็นเมล็ดพันธุ์ที่เติบโตได้ในอนาคต ซึ่งอาจจะเป็นการกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนและสังคมได้เป็นอย่างดี ถ้ามีคุณสมบัติพื้นฐานของการเป็นคนที่มีความดีและมีคุณธรรมและจริยธรรม และในบางบทสนทนายังมีการกล่าวไปถึงผู้นำของชุมชน โรงเรียนต้องให้ความสำคัญ สร้างช่องทาง และบทเรียนต้นแบบที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กและเยาวชนกล้าแสดงออกถึงความเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม และกล้าที่จะเป็นผู้นำได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพและความถนัดเฉพาะด้านของแต่ละคน ดังเช่น คำกล่าวดังต่อไปนี้

เยาวชนรหัส F2 ให้ความคิดเห็นว่า “เด็กและเยาวชนในชุมชนเรา พร้อมนะที่จะเรียนรู้ และเป็นต้นแบบของเด็กและเยาวชนที่มีคุณธรรมและจริยธรรม แต่โรงเรียน ชุมชน ผู้นำของเราต้องช่วยกันผลักดันด้วย บางทีเด็กจะบอกว่า อันนี้ไม่ดี ไม่ดียังไง ไม่เห็นด้วยยังไง ต้องฟังเค้าก่อน เหตุผลคืออะไร ถ้าบอกแต่เป็นผู้ใหญ่อาบน้ำร้อนมาก่อน ทุกอย่างก็จบอะ มันบัง (ศัพท์แสลงของเยาวชน หมายถึง ไม่ดี) ที่นี้เด็กไหนจะกล้า”

เยาวชนรหัส G1 ให้ความคิดเห็นว่า “หนูว่าต้องมีช่องทางที่แบบปลอดภัยอะ สมมติแบบหนูเจอคนทำผิดคนโกงแบบเนี่ย แต่จะให้หนูเดินไปบอกตำรวจ ไปบอกผู้ใหญ่บ้าน หนูก็ไม่กล้าหรอก แต่ถ้าแบบมีช่องทางให้แจ้งออนไลน์ ไม่ต้องเปิดเผยตัวตน เอาแอดหลุม (ศัพท์แสลง หมายถึง การแสดงตัวตนในโลกออนไลน์แบบสมมติ) แจ้งแต่แบบหนูมีหลักฐานของจริงแนบนะ แบบนี้หนูว่าเด็กและเยาวชนก็จะกล้าขึ้น กล้าเป็นตัวเองมากขึ้น”

เยาวชนรหัส C1 ให้ความคิดเห็นว่า “ทุกวันนี้ผมว่า ที่โรงเรียนต้องแบบให้เด็กกล้าเป็นตัวเอง ถ้ามันไม่ได้ไปทำร้ายใคร มีอบรมอะไรในโรงเรียนที่เป็นแบบแนวทางสร้างตัวแบบคนกล้า คนไม่ทำทุจริตอะ แล้วผู้ใหญ่จะต้องเป็นตัวอย่างด้วย แบบผู้ใหญ่บ้าน แบบองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องไม่โกง เอาเงินมาพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง เด็กก็จะเรียนรู้ไปเอง”

ข้อเสนอแนะการสร้างต้นแบบเยาวชนที่มีคุณธรรมและจริยธรรมของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี จังหวัดอุดรธานีเพื่อให้เป็นเยาวชนพันธุ์กล้า ดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดให้มีแบบเรียนหรือการอบรมเชิงปฏิบัติการประเด็นการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของเยาวชนเพื่อกระตุ้นความร่วมมือในการนำไปใช้จริงในเชิงปฏิบัติ
2. ชุมชนควรเปิดโอกาสและสร้างช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้กับเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้นและมีความหลากหลายของกิจกรรม รวมทั้ง มีการประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนการเข้าร่วม เพื่อให้เยาวชนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมได้ทราบข้อมูล และกระตุ้นสำนึกร่วมรับผิดชอบร่วมกันของชุมชนและสังคม
3. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบควรสร้างช่องทางการร้องเรียน การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริต หรือช่องทางการติดต่อสื่อสารให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น ทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ รวมถึงควรเป็นช่องทางที่ปลอดภัยและเป็นความลับสำหรับผู้แจ้งข้อมูลด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

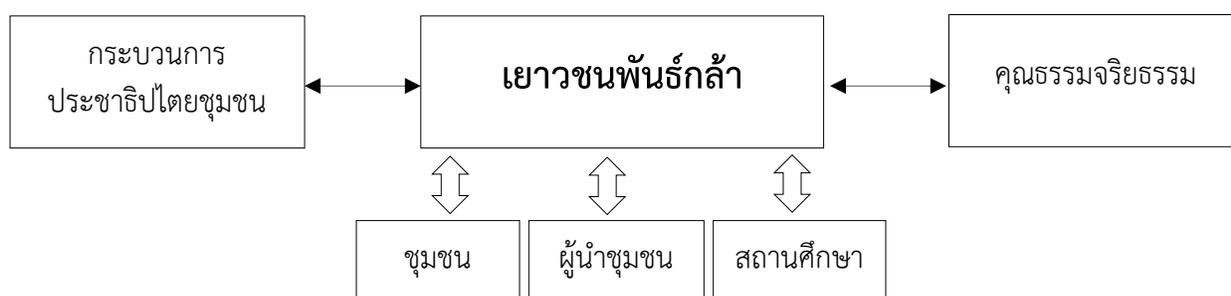
จากผลการวิจัย แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน พบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นว่า สามารถเป็นต้นแบบของผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมได้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ พระครูวินัยธร วรชิตทะสา และพระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (สลาง สิงห์) (2565) ได้ทำการศึกษา เรื่องการวางรากฐานแก่เยาวชนไทยแบบการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้าและยั่งยืน พบว่า เยาวชนเป็นรากฐานสำคัญของประเทศในอนาคต มีพลังความมุ่งมั่นสร้างสรรค์ มีดวงจิตที่สะอาด บริสุทธิ์ งดงาม ปราศจาก เลศนัย และผลประโยชน์ที่แฝงเร้นอยู่เบื้องหลัง ดังนั้น เยาวชนจึงเป็นต้นกล้าประชาธิปไตยที่สำคัญยิ่งที่จะงอกงามขึ้นมาอย่างอุดมสมบูรณ์ด้วยความเป็นประชาธิปไตย โดยเยาวชนคนรุ่นใหม่ ต้องร่วมมีส่วนร่วมพัฒนาประชาธิปไตยของเยาวชนโดยการเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยดำเนิน ชีวิตเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย มีคุณธรรมและจริยธรรมในระบอบประชาธิปไตยเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

แนวทางการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดรูปแบบเยาวชนพันธุ์กล้า นั้น พบว่า เยาวชนจะเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมได้นั้น เกิดจากการหล่อหลอมของชุมชนผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนา สติตเสถียร (2559) ที่ทำการศึกษา รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมสำหรับชุมชน จากการศึกษา พบว่า รูปแบบและกระบวนการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมสำหรับชุมชน มี 4 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ 1. ผู้นำมีคุณลักษณะ คือ มีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย 2. การวางแผนชุมชน คือ การศึกษาชุมชน การวิเคราะห์สภาพชุมชน การจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม 3. การรวมกลุ่มที่เอื้อต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และ 4. การสืบสานประเพณีในชุมชน ในด้านกระบวนการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมสำหรับชุมชน ประกอบด้วย การประสานงานเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง หลักประชาธิปไตย ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม การวางแผนชุมชน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผลกระบวนการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

องค์ความรู้จากการวิจัยสู่การพัฒนา

กระบวนการประชาธิปไตยชุมชน นั้น เป็นสิ่งที่เยาวชนพันธุ์กล้าควรยึดถือปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยใช้แนวคิดหลักในการวิจัยที่พัฒนามาจากการศึกษาของกุลธิดา อุ่นจิตต์, วิจิตรา ศรีสอน และสัณฐาน ชยนนท์ (2565) นัยนา สติตเสถียร (2559) และพระครูวินัยธร วรชัตตะสา และพระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (สลาง สิงห์) (2565) ซึ่งมีแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเยาวชนสามารถแสดงเป็นแผนภาพโน้ตชนีในรูปแบบโมเดลการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชนแสดงดังแผนภาพ

ภาพที่ 2 แผนภาพโน้ตชนีในรูปแบบโมเดลการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชน
ที่มา: (แผนภาพโดยผู้วิจัย)

ซึ่งโมเดลดังกล่าวนี้ สามารถพัฒนาต่อยอดเป็นแนวทางในการดำเนินงานในภาคส่วนของชุมชนและผู้นำชุมชนและท้องถิ่น และในภาคส่วนการศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการนำไปปฏิบัติได้ ดังนี้

1. ในภาคส่วนของชุมชนและผู้นำชุมชนและท้องถิ่น ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อการเปิดโอกาสและการสร้างช่องทางมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ เช่น ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อการสร้างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น รวมทั้ง การสร้างช่องทางแจ้งข้อมูลข่าวสารที่ปลอดภัย เพื่อให้สามารถแจ้งการพบเห็นการกระทำที่ทุจริตได้ อันจะเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับเด็กและเยาวชนในการไม่ทำและไม่ทนต่อการประพฤติทุจริต

2. ในภาคส่วนของสถานศึกษา ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติ โดยการจัดให้มีแบบเรียนหรือการอบรมเชิงปฏิบัติการประเด็นการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยเด็กและเยาวชน ในรูปแบบที่เน้นการมีส่วนร่วม หรือการสร้างบทบาทสมมติ เพื่อการเข้าถึงที่สะดวกและตรงตามความต้องการของเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน พบว่า ชุมชนควรเปิดโอกาสและสร้างช่องทางการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้กับเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้นและมีความหลากหลายของกิจกรรม ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน ควรมีกำหนดนโยบายเพื่อการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการเข้ามามีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางและแนวนโยบายเพื่อการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเยาวชนรุ่นต่อไป

2. เพื่อหาแนวทางการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เยาวชนในจังหวัดอุดรธานีต่อสังคมวิถีชีวิตใหม่ในรูปแบบเยาวชนพันธุ์กล้าแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนจังหวัดอุดรธานี พบว่า แนวทางการสร้างจิตสำนึกในรูปแบบเยาวชนพันธุ์กล้านั้น จำเป็นต้องมีความสอดคล้องกับวิถีปฏิบัติของเยาวชนในยุคปัจจุบัน คือ มีความเท่าทันเหตุการณ์ มีความทันสมัยใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารเข้ามาเป็นเครื่องมือเพื่อการเชื่อมต่อในทุกช่องทางของรูปแบบออนไลน์ ดังนั้น สถาบันการศึกษา ควรจัดให้มีแบบเรียนหรือการอบรมเชิงปฏิบัติการประเด็นการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยเด็กและเยาวชน และผู้นำชุมชน ควรดำเนินการเพิ่มช่องทางให้มีความหลากหลายทั้งในรูปแบบออฟไลน์ และออนไลน์ ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับระดับชั้นความปลอดภัยของผู้แจ้งและผู้ให้ข้อมูลด้วย เพื่อสร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ได้ค้นพบ แนวทางการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม ในรูปแบบโมเดลการสร้างเยาวชนพันธุ์กล้า ในบริบทของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทพื้นที่ที่มีทั้งความเป็นชุมชนเมือง และบริบทของชนบทซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่ของการวิจัย ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของเยาวชน ซึ่งควรให้ความสำคัญกับแนวทางในการสร้างตัวแบบเยาวชนพันธุ์กล้าของทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และสถาบันการศึกษา สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการประเมินผลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบายเพื่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน การนำโมเดลเยาวชนพันธุ์กล้าไปใช้ในทางปฏิบัติในสถาบันการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กุลธิดา อุ่นจิตต์, วิจิตรา ศรีสอน และสัณฐาน ชยนนท์ (2565). การพัฒนาประชาธิปไตยโดยใช้เยาวชนไทยเป็นฐานในการพัฒนา. *Journal of Public Administration and Social Management*, 5(2), 73-82.
- นัยนา สกิตเสถียร. (2559). รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมสำหรับชุมชน. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 12(1), 102-112.
- พระครูวินัยธร วรชิตทะสา และพระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (สลาภ สิงห์). (2565). การวางรากฐานแก่เยาวชนไทยแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้า และยั่งยืน. *วารสารสถาบันวิจัยพินิลธรรม*, 9(2), 207-220.

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษาเพื่อเด็กและผู้มีความต้องการพิเศษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2556). สิทธิเด็กและการวางแผนท้องถิ่นเพื่อเด็กและ เยาวชนสถานการณ์และปัญหาของเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น. https://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2012/7/2013_5051.pdf
- Tondare, S.M., Panchal S.D. and Kushnure D.T. (2014). Evolutionary steps from 1G to 4. 5G. *International Journal of Advanced Research in Computer and Communication Engineering*, 3(4), 6163-6166.